

El poble on manen els nazis

Cartell a l'entrada de Jamel, un poblet de prop de Wismar, a l'estat més nord-oriental d'Alemanya: Mecklenburg-Pomerània Occidental.

Salutacions hitlerianes al carrer i pràctiques de tir al bosc: a Alemanya, els neonazis s'han apoderat de tot un poble, que s'ha convertit en el símbol de la influència de l'extrema dreta, una tendència que creix en determinades zones de l'est ex-comunista.

Horst i Birgit Lohmenyer fa sis anys que treballen en el somni de la seva vida: la reconstrucció d'una casa al bosc a tocar de Jamel, un poblet de prop de Wismar, a l'estat més nord-oriental d'Alemanya: Mecklenburg-Pomerània Occidental. Birgit Lohmeyer escriu novel·la negra, el seu marit és músic, i tots dos fan com si les coses aquí, a Jamel, fossin normals. No els va resultar fàcil de trobar la casa. Els Lohmeyer

es van passar mesos desplaçant-se al camp cada cap de setmana, per la banda oriental de la zona on vivien, a Hamburg, però en general trobaven cases que no eren al seu abast, massa cares. Tot d'una en van trobar una de pagès, econòmica, d'obra vista, a Jamel. Estava una mica abandonada, però no era gaire lluny de la mar Bàltica. Era envoltada de til·lers i aurons i tenia un llac a la vora.

Els Lohmeyer sabien que per aquells

verals hi vivia el famós neonazi Sven Krüger, amo d'una empresa d'enderrocs, membre destacat del Partit Nacional Democràtic d'Alemanya (NPD). Però hi ha una cosa que no saben, els Lohmeyer: que també hi havia més veïns aterrits per Krüger. Ell i el seus socis anaven comprant tot el poble. Jamel és un exemple del problema de l'extrema dreta que ha assolat durant anys Mecklenburg-Pomerània Occidental. Aquesta zona rural, que en una altra època havia pertangut a l'Alemanya oriental comunista, té mala fama en aquest sentit: l'NPD, que exalta el Tercer Reich, és al parlament estatal del 2006 ençà i els delictes neonazis formen part de la seva pràctica quotidiana. Aquests darrers mesos, una colla d'atacs a polítics pertanyents a tots els partits democràtics ha sacsejat l'estat; no sol passar ni una setmana sense que n'hi hagi un en una oficina de districte electoral amb bombes de

pintura, amb pintades d'extrema dreta o bé amb trencament de vidres.

Norbert Nieszery, dirigent del Partit Socialdemòcrata (SPD) al parlament estatal, en diu "forma de terror primeirenca". A ell mateix li han fet miques les finestres de les oficines un parell de vegades. El ministre d'Interior de l'estat, Lorenz Caffier, de la Unió Cristianodemòcrata (CDU), de centre-dreta, afirma que s'ha arribat a un "nou nivell" de violència extremista de dretes. Considera que l'NPD pretén posar-se més en relleu amb accions agressives abans de les eleccions del setembre al parlament estatal. Un alcalde de la zona va demanar protecció policíaca després d'haver rebut amenaces de l'extrema dreta. L'Oficina Federal per a la Protecció de la Constitució, el servei d'intel·ligència alemany, advertia que l'NPD té cada dia més influència als ajuntaments i que els neonazis miren de consolidar el seu domini a la vida quotidiana.

Creix la preocupació. Enlloc no han reeixit com a Jamel. Si els extremistes de dretes se n'anaven, el poble quedaria buit. Jamel ja no és tan sols un problema a escala regional o federal: fins i tot a Berlín estan inquiets per la situació. Wolfrang Thierse, membre de l'SPD i vice-president del Bundestag –el parlament federal alemany–, fa uns quants mesos que va visitar el poble. Es va passar mitja hora a calcs Lohmeyer i els va prometre suport en la seva lluita contra els neonazis. Fins avui, no ha canviat res. Jamel s'ha convertit en la prova que, a Alemanya, hi ha llocs on els extremistes de dretes poden fer el que volen.

Els Lohmeyer s'hi van traslladar el 2004, van començar a arreglar la casa i a establir contacte amb els veïns, encara que no amb Krüger, el neonazi. Estaven convençuts que a Jamel no hi hauria només extremistes de dretes. Però a poc a poc es van adonar d'on havien anat a parar. Van veure que a la major part de les cases del poble les parets s'enrunaven, fins i tot un teulat s'havia ensorrat. A tocar de la parada de l'autobús, hi havia un escampall d'ampolles de cervesa, pneumàtics i bombones de gas. Algunes propietats tenien tanques metàl·liques i gossos perillosos estacats al pati. Ningú no s'havia molestat a esborrar l'esvàstica

pintada al senyal d'entrada del poble. Pertot arreu es veien joves amb el cap rapat i pantalons militars, i els caps de setmana s'hi sentia música de rock nazi. Del bosc arribava el soroll dels trets quan els neonazis practicaven el tir; la policia va trobar beines en trinxeres excavades a la zona. Quan els Lohmeyer passaven pel poble, la mainada alçava el braç fent la salutació nazi.

Krüger s'ha fet el poble a la seva mida. Hi va néixer, tenia un pare conegut com a extremista de dretes i va acostumar el seu fill a saludar cada matí amb el braç enlaire. De petit, Krüger no anava a l'escola, recorda un conegut, i no va tenir amics fins que no es va ajuntar amb els caps rapats. De jovenet, incitava els fatxendes de dretes a atacar un campament instal·lat a la zona i es va passar una temporada detingut esperant judici com a sospitosos de robatori. Això sí, els Krüger van ser molt temps els únics neonazis del poble. "Ara –diu Horst Lohmeyer– consideren Jamel com a 'zona nacionalment alliberada'", terme neonazi per a designar llocs que els forasters i els seus descendents han de tenir por de trepitjar. En uns quants anys, els extremistes es van apoderar de tot el poble. Ara són propietaris de set cases de les deu que hi ha i n'han fet fora tots els qui no estan d'acord amb ells. Es van

dedicar a tombar portes, a espatllar finestres, a tallar rodes, a fer onejar la bandera imperial alemanya i a celebrar l'aniversari de Hitler. Durant els 90, un dia van enfil·lar una colla de pollastres morts a la tanca del jardí de la casa d'una família amb aquest advertiment: "Us farem fora del cau."

El poble es va buidar i Krüger va animar els seus amics de dretes a comprar les cases que havien quedat. Ben poca gent més es va aventurar a instal·lar-se a Jamel. A una parella que tenia intenció d'anar-hi a viure, els neonazis els van donar la benvinguda amb una pintada: "Foteu el camp." I, poc abans que s'hi traslladessin, el foc va arrasar la casa. Un altre nou propietari només es va atrevir a entrar al poble acompanyat per la policia. Els Lohmeyer s'han proposat que no es deixaran expulsar de Jamel. Cada any organitzen un festival de rock en un camp del costat de casa seva. El governador Erwin Selliger, de l'SPD, ha patrocinat l'esdeveniment des de l'any 2009. La policia tanca la zona i en vigila l'entrada, i aquests darrers anys hi havia hagut tranquil·litat.

L'ajuda queda lluny. Però aquest estiu els neonazis van saltar la tanca del recinte i van començar a llançar impropis i a atacar el públic que as-

Horst i Birgit Lohmeyer fa sis anys que treballen en la reconstrucció d'una casa al bosc a tocar de Jamel.

WIKIPEDIA

Manifestació del partit neonazi NPD a la ciutat alemanya de Würzburg (Baixa Francònia).

sistia al concert. Hi va entrar la policia i aturà l'aldarull. El cas és que la policia no sempre pot protegir els Lohmeyer: la comissaria que tenen més a prop és a dotze quilòmetres. Horst Lohmeyer, assegut a la cuina, passeja el dit per un mapa seguint carreteres i poblacions: Gressow, Neu Degtow, Grevesmühlen. Es triga un quart a arribar a la comissaria de més a prop. Aquest estiu passat, quan Krüger es va casar, van arribar al poble uns quants centenars d'extremistes de dretes d'Alemanya, dels Països Baixos i de Suïssa, entre els quals hi havia uns quants polítics de primera fila de l'NPD, com ara Stefan Köster, cap del partit de Mecklenburg-Pomerània Occidental.

Jamel s'ha convertit en un lloc de pelegrinatge de la gent de dretes: n'hi arriben de tot Europa a veure el poble on manen els neonazis. La festa del casament de Krüger va es va allargar fins a la matinada, amb música de rock nazi i focs artificials. Els Lohmeyer, paralitzats de por, aquell dia no van poder aclucar l'ull. L'alcalde del poble, Uwe Wandel, se sent impotent davant del moviment dretà del seu municipi. Parla de Jamel amb amargor. "La policia, les autoritats, ningú no gosa intervenir-hi – diu–. Els nazis se'ns en riuen a la cara."

Wandel diu que s'ha cansat de demanar ajuda al govern estatal. Afegeix que en una ocasió hi va anar el ministre d'Interior i una delegació parlamentària. "Es van quedar vint minuts, van expressar la seva preocupació... i se'n van tornar", diu. Jamel ha esdevingut un lloc fora de la llei, es queixa Wandel, i les autoritats no emprenen cap actuació decisiva contra els extremistes de dretes. Diu que Krüger aboca material d'enderroc al poble amb impunitat. El cap del departament d'ordre públic de la població veïna de Gravesmühlen apunta que han d'abordar el problema les autoritats de més alt nivell a escala del districte. I aquestes afirmen que les autoritats locals són les responsables de Jamel.

Entretant, Krüger té plans de més envergadura. Forma part del consell de districte de l'NPD del 2009 ençà i ha adquirit una part de les instal·lacions d'una fàbrica de ciment de Grevesmühlen, que fa servir per a oficines de l'NPD i per a la seva empresa d'enderrocs. Al logotip de l'empresa, s'hi veu el perfil d'una estrella de David feta miques; l'eslògan és: "Nosaltres fem la feina bruta." Una tanca de filat espinós limita aquestes instal·lacions i se senten els lladrucs dels gossos que

hi té a l'interior. A sobre de l'entrada, hi ha un cartell que diu: "Val més ser mort que ser esclau." Krüger no vol fer comentaris sobre les acusacions que hi ha contra ell. "Res d'allò que s'ha escrit sobre mi no és veritat. Contra el sistema no hi tinc res a fer." Durant els últims mesos, Krüger ha llogat nous treballadors. Els seus companys d'extrema dreta li donen feina, però també li'n proporcionen les empreses de la zona. L'alcalde Wandel es mostra horroritzat per la volada que poden assolir aquestes estructures de dretes. "Em fa por que no sorgeixi un segon, un tercer, un quart Jamel", diu. Els neonazis han col·locat una roca a l'entrada del poble, on han clavat una placa que diu: "Vila de Jamel: lliure, social, nacional." Al costat, uns cartells indiquen la direcció cap al lloc on va néixer Hitler ("Braunau am Inn: 855 km) i cap a les ciutats ex-alemanyes de Breslau (actualment Wrocław, a Polònia) i Königsberg (actualment Kaliningrad, Rússia). Ningú no ha tocat la roca. "Ja hem deixat Jamel per inútil", diu Wandel. Només hi queden els Lohmeyer.

Maximilian Popp

Traducció: Carles Urritz